

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки громадян, територіальних громад, малого та середнього бізнесу під час запровадження карантинних заходів

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Кабінетом Міністрів України з березня 2020 року запроваджено комплекс карантинних заходів з протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). Окремі з таких заходів спрямовані на призупинення діяльності або обмеження діяльності деяких суб'єктів господарювання. У цілому по країні це призведе до зниження економічної активності і як наслідок зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

Парламентом схвалено ряд змін до законодавства щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), якими в більшій мірі надано підтримку великим державним та приватним підприємствам незалежно від наслідків їх фінансово-господарської діяльності у цей період. Від місцевих податків звільняється і надприбутковий бізнес, і підприємства, що продовжують працювати в повному обсязі. *Підтримка представників малого та середнього бізнесу є незначною та недостатньою, а в окремих випадках навпаки матиме негативний вплив.*

Крім цього такі зміни до законодавства зменшать виплати фізичним особам, більшість яких проживає в сільських територіях, через невивиплати їм орендної плати за земельні ділянки та паї, надані в оренду сільськогосподарським підприємствам. *Тобто сільськогосподарські підприємства отримали фінансові преференції за рахунок населення України.*

Тобто запроваджені зміни податкового законодавства щодо підтримки платників податків на цей період є нерівномірними, несправедливими та необ'єктивними по відношенню до усіх платників. При цьому органи місцевого самоврядування законодавчо обмежені у праві надати дієву підтримку тим платникам, які їй дійсно потребують в умовах запровадження заходів із тимчасового закриття певних установ та закладів, найбільша питома вага яких припадає на представників малого та середнього бізнесу, зокрема, платникам єдиного податку. Наразі у місцевих органів влади відсутня можливість оперативно врегулювати питання надання пільг по місцевих податках та зборах, зменшення ставок по них шляхом прийняття відповідних рішень.

Через вже запроваджені зміни у податковому законодавстві та заходи з обмеження діяльності деяких суб'єктів господарювання місцеві бюджеті матимуть втрати щонайменше 15,6 млрд грн. По суті запроваджена окремими законами підтримка підприємств відбувається за рахунок місцевих бюджетів. Але всупереч чинному законодавству для місцевих бюджетів не передбачено

надання з державного бюджету додаткової дотації на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок надання пільг, встановлених державою. Через це місцеві бюджети будуть розбалансовані та органи місцевого самоврядування не матимуть ресурсів на фінансування заходів щодо боротьби з пандемією, а це видатки на підвищені зарплати медикам, закупівлю ліків, масок, тестів, обладнання тощо. Крім того, органи місцевого самоврядування не зможуть виплачувати навіть мінімальні зарплати медикам, вчителям, соціальним працівникам, вихователям, працівникам транспорту та сфери житлово-комунальних послуг.

2. Мета і шляхи її досягнення

Законопроект розроблений з метою запровадження механізму оперативного розгляду органами місцевого самоврядування питань надання пільг по місцевих податках та зборах або зменшення ставок по них та прийняття місцевими радами відповідних рішень у стислі терміни та досягнення збалансованості місцевих бюджетів через запровадження комплексу карантинних заходів з метою протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

Законопроект направлений на підтримку малого та середнього бізнесу, захист інтересів громадян на отримання орендної плати за власні земельні ділянки, забезпечення збалансованості місцевих бюджетів для виконання органами місцевого самоврядування повноважень у соціальній сфері, а також зменшує навантаження на державний бюджет через необхідність вишукати додатковий ресурс для надання місцевим бюджетам додаткової дотації на компенсацію втрат їх доходів внаслідок надання пільг, встановлених державою.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується внесення наступних змін до Податкового кодексу України:

- обмеження дії окремих норм Податкового кодексу України що звужують права органів місцевого самоврядування в частині оперативного внесення змін до чинних рішень про встановлення місцевих податків та зборів та надання пільг по них;

- надання платникам безвідсоткової відстрочки щодо сплати ними грошових зобов'язань з платі за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, нарахованих за два місяці;

- поновлення права приватних землевласників в отриманні ними доходу від оренди землі у повному обсязі.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У зазначеній сфері правового регулювання діє Податковий кодекс України, Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", Закон України "Про доступ до публічної інформації", Закон України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання".

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття цього Закону не потребуватиме додаткових видатків із Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Прогнозовані соціально-економічні та інші наслідки прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту дозволить:

- органам місцевого самоврядування у стислі терміни приймати рішення або вносити змін до чинних рішень про встановлення місцевих податків та зборів та надання пільг по них для надання підтримки платникам, зокрема, представникам малого та середнього бізнесу;

- збалансувати місцеві бюджети для забезпечення повноти виконання покладених на них повноважень у соціальній сфері та зменшить певне навантаження на державний бюджет;

- захистити інтереси приватних землевласників у сфері орендних відносин землі.

Народний депутат